

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทำวิจัยเรื่อง ปัญหาของการรายงานข่าวสืบสวน กรณีศึกษาข่าวผู้ค้ายาเสพติดในหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาจากเอกสาร (Content Analysis) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวและผู้บริหารงานนโยบายข่าวของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ คือ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ หลักไท มติชนรายวัน และไทยรัฐ

ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นเอกสารอ้างอิงการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ เพื่อประกอบการศึกษาถึงปัญหาของการรายงานข่าวสืบสวน กรณีศึกษาข่าวผู้ค้ายาเสพติดตลอดจนการวิเคราะห์เพื่อหามิติและความแรงของข่าวสืบสวนจากข่าวผู้ค้ายาเสพติด

ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรดังนี้

1. กลุ่มบุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว จำนวน 4 คน ได้แก่

นายภาคภูมิ ป้องภักย์ หัวหน้าข่าวการเมืองมติชน

นายปราโมทย์ ฝายอุประ หัวหน้าข่าวการเมืองไทยรัฐ

นายทิพากร บุญอ่ำ บรรณาธิการบริหารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

นายนิตย์ โลहितคุปต์ ผู้ช่วยบรรณาธิการหลักไท

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว จำนวน 3 คน ได้แก่

นายจอม เพชรประดับ ผู้สื่อข่าวการเมืองมติชน

นายธนาพันธ์ ศรีฤกษ์ศุภุช ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยรัฐ

นายภูมินทร์ พงษ์ไกรภิตติ ผู้สื่อข่าวสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
(สำหรับหนังสือหลักไท ไม่มีผู้สื่อข่าวการเมือง เพราะจะใช้
วิธีการซื้อข่าวจากแหล่งข่าวและนักข่าวฉบับอื่น)

2. กลุ่มบุคคลในองค์กรปราบปรามยาเสพติด และสมาคมนักข่าว ได้แก่
- พล.ต.อ. ชวลิต ยอสมณี เลขาธิการสำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.)
พล.ต.ท. สมชาย มลิณทรานุกร ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจ
ปราบปรามยาเสพติด (บช.ปปส.)
นายสมหมาย ปาริฉัตรต์ นายกสมาคมนักข่าว

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยจะแยกคำถามออกตาม
กลุ่มดังนี้

คำถามในกลุ่มบุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

1. ปรับบทความเมืองที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการรายงานข่าวสืบสวน
หรือองค์ประกอบข่าวสืบสวนจากข่าวผู้ค้ายาเสพติด

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ พบว่า
ผู้ปฏิบัติงานข่าวทั้งหมดเห็นว่าเนื้อหาข่าวที่เกิดขึ้นทั้ง 3 กรณีเกิดจากการช่วงชิง
อำนาจระหว่างกลุ่มอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะข่าวนายณรงค์มีการใช้
สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการทำลายล้างคู่ต่อสู้ทางการเมือง และบางเรื่อง
เชื่อมโยงกับการเมืองต่างประเทศ มีการร่วมมือกันเพื่อต้องการก้าวสู่อำนาจ
ทางการเมืองสูงสุด ทำให้เกิดการปิดกั้นข่าวสาร ดังนายภาคภูมิ ป้องภัย
หัวหน้าข่าวการเมืองมติชนได้กล่าวไว้ว่า

"ดูเหมือนว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องการเมืองระดับชาติ คือ อเมริกาต้องการเข้ามามีอำนาจทางการเมืองในกลุ่มประเทศอินโดจีน จึงร่วมมือกับผู้มีอำนาจฝ่ายไทยปล่อยข่าวนี้ออกมา โดยการให้ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ Strait Times ยิงคำถามถามนายณรงค์ ต่อหน้าสื่อมวลชนในวันแถลงข่าว ทั้งที่เรื่องนี้ไม่มีเอกสารอะไรเผยแพร่ออกมาทั้งก่อนที่จะเป็นข่าวและหลังข่าวเกิดไปแล้ว

การใช้อำนาจในการปล่อยข่าวจากผู้มีอำนาจทางการเมืองระดับชาติ และระดับประเทศ เพื่อต้องการก้าวสู่อำนาจทางสูงสุดทางการเมืองหรือต้องการเข้ามามีอำนาจในประเทศกลุ่มอินโดจีน โดยใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือเช่นนี้ กล่าวได้ว่าทำให้สื่อมวลชนไม่สามารถสืบข่าวหรือเจาะข่าวได้ในเชิงลึก เพราะข้อมูลที่ออกมานั้นอยู่ในความควบคุมของผู้มีอำนาจทางการเมือง และไม่มีผู้ใดกล้าเข้าไปเกี่ยวข้อง เพราะเกรงกลัวอำนาจแฝงทางการเมือง"

นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานข่าวยังมีความเห็นว่า การปิดกั้นข่าวสารเช่นนี้ บางครั้งข้อมูลที่หามาได้ขาดหลักฐานและไม่สามารถระบุแหล่งที่มาของข่าวได้ ก็จะเลี่ยงด้วยการลงเป็นรายงานเหตุการณ์จากผู้สื่อข่าว เช่น ผู้สื่อข่าวรายงานว่า... แทน การอ้างแหล่งที่มาของข่าว เพราะผู้สื่อข่าวต้องรักษาแหล่งข่าวไม่ให้ได้รับความเดือดร้อนจากกลุ่มอำนาจทางการเมือง ไม่เช่นนั้นก็จะไม่สามารถได้ข้อมูลอีก

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ พบว่า ผู้บริหารหนังสือ 3 ฉบับ ได้แก่ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ มติชนและไทยรัฐ มีความเห็นเหมือนกันว่าปริบททางการเมืองเกี่ยวกับเรื่อง กลุ่มอำนาจทางการเมืองในช่วงกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณี เข้ามามีผลต่อการรายงานข่าวสืบสวนจากข่าวทั้ง 3 กรณี เพราะข่าวดังกล่าวเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอำนาจที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีการช่วงชิงอำนาจหรือต้องการโค่นล้มซึ่งกันและกัน จึงมีการปล่อยข่าวออกมาเพื่อตีสเครดิตทางการเมือง แม้ว่าบางเรื่องที่ข่าวออกมาจะไม่มีเอกสารอ้างอิงที่น่าเชื่อถือก็ตาม แต่ก็มีการใช้อำนาจทางการเมือง

ปล่อยข่าวเพื่อทำลายฝ่ายตรงข้าม ดังที่ผู้วิจัยจะได้ยกตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ นายภาคภูมิ ป้องภัย หัวหน้าข่าวมติชน เกี่ยวกับเรื่องปริบททางการเมืองว่า

"การใช้อำนาจในการปล่อยข่าวจากผู้มีอำนาจทางการเมืองระดับชาติ หรือระดับประเทศเพื่อต้องการก้าวขึ้นสู่อำนาจสูงสุดทางการเมืองโดยใช้สื่อมวลชน เป็นเครื่องมือในการปล่อยข่าว เช่น กรณีศึกษา^๓ ทำให้สื่อมวลชนไม่สามารถ สืบข่าวหรือเจาะข่าวได้ในเชิงลึกหรือเชิงกว้าง เพราะข่าวที่ออกมาอยู่ใน ความควบคุมของผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองและไม่มีผู้ใดกล้าเข้ามาเกี่ยวข้องหรือ ให้ความข้อมูลได้ เพราะเกรงอำนาจแฝงทางการเมือง ทำให้พูดได้ว่าปัจจัยที่เกิดจาก อิทธิพลทางการเมืองเข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายข่าว เพราะไม่สามารถ กำหนดให้ข่าวนั้นมีความลึกหรือมีความกว้างได้เหมือนข่าวสืบสวนทั่วไป"

นอกจากนี้ยังได้ข้อสรุปเพิ่มอีกว่า กลุ่มอำนาจนั้นอาจเข้ามามีอิทธิพลต่อ การรายงานข่าวด้วย คือ ในการรายงานข่าวไม่สามารถระบุชื่อแหล่งข่าวได้ ชัดเจนเมื่อแหล่งข่าวให้ข้อมูลเชิงลึก เพราะจะต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพของแหล่ง ข่าวที่จะได้รับผลกระทบจากกลุ่มอำนาจเหล่านั้นเมื่อเปิดเผยตัวตนออกมา

ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารหลักไทต่างจากหนังสือทั้ง 3 ฉบับ คือ นายนิത്യ โลहितคุปต์ เห็นว่า กลุ่มอำนาจทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วง เวลานั้นเข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายข่าวได้ระดับหนึ่งทำให้ข่าวขาดข้อมูล เชิงลึก แต่ก็ไม่ได้มีผลทั้งหมด ยังขึ้นอยู่กับตัวผู้สื่อข่าวอีกด้วย ว่ามีความ สามารถในการค้นหาข้อมูลเชิงลึกได้มากน้อยแค่ไหน ผู้สื่อข่าวที่มีประสบการณ์การทำงานมากจะมีกลยุทธ์ในการหาข่าวได้มากกว่าผู้สื่อข่าวที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อย

กล่าวสรุปได้ว่า กลุ่มบุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์มีความเห็นว่าปริบท ทางการเมืองเรื่องอิทธิพลจากกลุ่มอำนาจทางการเมืองในข่าวกรณีศึกษามีผลต่อ การกำหนดนโยบายและการรายงานข่าวในเชิงสืบสวนได้ระดับหนึ่ง

2. บริบททางเศรษฐกิจที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการรายงานข่าวสืบสวนหรือองค์ประกอบข่าวสืบสวน

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานข่าวจากหนังสือ 3 ฉบับ ได้แก่ มติชน ไทยรัฐและหลักไท มีความเห็นว่า บริบททางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับงบประมาณที่องค์กรให้ใช้จ่ายหรือให้เบิกใช้ในการทำงานข่าวหรือการเดินทางออกไปทำงานนอกสถานที่ที่ดูแลงานอยู่ สนับสนุนการทำงานข่าวสืบสวนจากกรณีศึกษา เพราะสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ตามความเป็นจริง เช่น นายธนาพันธ์ ศรียุกต์ศุทธ ผู้สื่อข่าวไทยรัฐกล่าวไว้ว่า

"หนังสือต้องการชายข่าวที่เจาะลึก ไม่มีความจำเป็นที่นายทุนต้องมาเบรคการทำงานของเรา เพราะถ้าทำงานสืบข่าวเจาะข่าวหรือแฉข่าวได้มากเท่าใด เราก็จะขายข่าวได้มากเท่านั้น เขาจึงหนุนการทำงานเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงินหรืออุปกรณ์การทำงานอื่นๆ"

ส่วนความคิดเห็นของนายภูมินทร์ พงษ์ไกรภิตติ ผู้สื่อข่าวสยามรัฐ สิปดาห์วิจารณ์ มีความเห็นต่างจากผู้ปฏิบัติงานข่าวอื่นว่า ทางองค์กรไม่จัดงบประมาณหนุนการหาข่าวหรือเจาะข่าวมากนัก เช่น ข่าวนายทอง ถ้าต้องเดินทางออกไปทำข่าวในต่างประเทศหรือต่างจังหวัด การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายจะช้ามาก บางครั้งออกเงินก่อนแต่ได้กลับมาไม่เท่าเดิมหรือไม่ได้เลย ก็จะทำให้นักข่าวหมดกำลังใจจะออกไปหาข่าวในสถานที่ไกลเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เพราะบางครั้งผู้สื่อข่าวก็ไม่มีเงินพอที่จะออกล่วงหน้าก่อน ทำให้ทำงานไปวันวันเท่านั้น

"เรื่องรายได้ของนักข่าวที่องค์กรจ่ายให้ไม่พอกับรายจ่ายที่ต้องออกไปทำข่าวนอกสถานที่หรือไปเจาะข่าวที่ไกลๆ อาจทำให้เราทำงานได้ไม่เต็มที่"

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข้าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข้าวจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ พบว่า ผู้บริหาร 3 ฉบับ ได้แก่ มติชน ไทยรัฐและหลักไท มีความเห็นว่าการองค์กรให้งบประมาณสนับสนุนการทำงานข้าว หรือการเจาะข้าวทุกข้าว ยิ่งถ้าเป็นข้าวการเมืองที่ทำให้หนังสือขายข้าวได้องค์กรก็จ่ายเงินหนุนการทำงานเต็มที่ ดังที่ผู้วิจัยจะได้ยกตัวอย่าง จากนายปราโมทย์ ฝายอุประ หัวหน้าข้าวการเมืองไทยรัฐกล่าวไว้ว่า

"ไทยรัฐจ่ายมากพอในการส่งนักข้าวออกไปหาข้าวหรือสืบข่าว เราจ่ายตามใบเสร็จหรือถ้าไม่มีก็จะพิจารณาตามความเป็นจริง ส่วนกรณีที่ทำงานล่วงเวลา เราก็มีเงินจ่ายให้ เพราะเราถือว่า การทำงานข้าวเราแพ้ไม่ได้ ไม่ว่าจะอย่างไร เราสู้เต็มที่อย่างน้อยก็เสมอตัว"

ส่วนความคิดเห็นของนายทิพากร บุญอ่ำ บรรณาธิการข่าวสยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ มีความเห็นแตกต่างออกไปว่า องค์กรค่อนข้างมีปัญหาเรื่องรายจ่าย เราต้องประหยัด ดังนั้นรายจ่ายที่เราจ่ายให้นักข่าวค่อนข้างจำกัดไม่พอต่อการทำงานหรือความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น มีเพียงเงินเดือนที่รวมค่าพาหนะ เท่านั้นนอกนั้นถ้ามีความจำเป็นจะต้องเดินทางออกไปนอกสถานที่ที่นักข่าวดูแล ก็อาจเบิกค่าใช้จ่ายได้แต่ไม่มากเหมือนองค์กรอื่น เพราะฉะนั้นเราจะใช้วิธีการซื้อข่าวจากนักข่าวฉบับอื่นที่ประจำในเหตุการณ์นั้นมากกว่าให้นักข่าวออกไปทำเอง เพราะเสียค่าใช้จ่ายมากกว่า

กล่าวสรุปได้ว่า ปริบททางเศรษฐกิจสนับสนุนการทำงานข้าวสืบสวนในหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ คือ ไทยรัฐ มติชนและหลักไท จะมีเพียงสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ เท่านั้นที่ไม่หนุนการทำงานข้าวสืบสวน

3. ปรียบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการรายงานข่าว
 สืบสวนหรือ องค์ประกอบข่าวสืบสวน
 บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ มีความเห็นตรงกันว่า ปรียบททางสังคมและวัฒนธรรมในเรื่องค่านิยมของสังคม เช่น ผู้น้อยต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่ในระบบราชการ หรือระบบอุปถัมภ์ระหว่างระบบราชการกับระบบการเมือง ปัจจัยเหล่านี้เข้ามามีอิทธิพลหรือเป็นอุปสรรคต่อการรายงานข่าวในกรณีศึกษา เพราะกรณีข่าวที่นำมาศึกษาเกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางการเมืองกับปัญหาอาเสพติด

ซึ่งข้อมูลบางเรื่องเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดจะต้องไปขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด หน่วยงานราชการเหล่านี้จะไม่กล้าให้ข้อมูล เนื่องจากเกรงกลัวกลุ่มอำนาจทางการเมือง หรือบางกรณีที่แหล่งข่าวคุ้นเคยหรือสนิทกับผู้หาข่าวก็ให้ข้อมูลในเชิงลึกลับได้ แต่ไม่ต้องการเปิดเผยตัวตน ทำให้การรายงานข่าวไม่สมบูรณ์หรือทำให้ข่าวขาดองค์ประกอบข่าวสืบสวน ดังเช่น นายจอม เพชรประดับ ผู้สื่อข่าวการเมืองมติชนได้กล่าวไว้ว่า

"ค่านิยมในสังคมต่างๆ โดยเฉพาะค่านิยมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เช่น ผู้น้อยต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่ ลูกน้องต้องสรรเสริญและเชื่อฟังหัวหน้า หรือบรรดาข้าราชการประจำจะพูดอะไรออกมาต้องเกรงกลัวข้าราชการการเมือง โดยไม่คำนึงว่าบางครั้งสิ่งที่ผู้น้อยทำลงไปเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ไม่ปล่อยให้พวกโกงกินมากินบ้านกินเมือง เรื่องเหล่านี้จะเห็นมากในข่าวการเมือง โดยเฉพาะข่าวในกรณีศึกษา ทำให้ข่าวที่ได้มาไม่เป็นข่าวสืบสวนตามที่ต้องการ "

กล่าวสรุปได้ว่า ตราบใดที่ข้าราชการไม่มีสำนึกว่า ประชาชนไม่มีสิทธิรับรู้ข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง การทำข่าวสืบสวนไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้นก็จะมีอุปสรรค ไม่สามารถหาความลึก แน่ชัดของข่าว เพราะฉะนั้นเราไม่สามารถกำหนดได้ว่าเราจะต้องสัมภาษณ์ใครในข่าวนี้ เราทำไม่ได้ เพราะตราบใดที่สังคมไทยยังเป็นเช่นนี้"

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ มีความเห็นเหมือนกันว่า ปริบทที่เกิดจากค่านิยมระบบอุปถัมภ์ในหน่วยงานราชการ หรือระหว่างระบบราชการกับระบบการเมือง เป็นเรื่องที่ยึดติดกันมานานแยกไม่ออก โดยเฉพาะระบบอุปถัมภ์หรือระบบกลั่นแกล้งที่ข้าราชการการเมืองชอบใช้กับข้าราชการประจำมีตลอดทุกรัฐบาล ทำให้การหาข่าวหรือการกำหนดนโยบายข่าวสืบสวนหรือความต้องการได้ข่าวในเชิงลึกครบทั้งเอกสารอ้างอิงหรือแหล่งข่าวที่ชัดเจนทำได้ไม่ดีเท่าที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ดังที่นายปราโมทย์ ฝายอุประหัวหน้าข่าวการเมืองไทยรัฐ ได้กล่าวไว้ว่า

"ค่านิยมทางสังคมเช่นนี้ มันยึดถือกันเป็นประเพณี ถ้าเราหาข้อมูลมาได้ เราก็ไม่กล้าลงหมด หรือลงหมดแต่ไม่กล้าอ้างที่มาของแหล่งข่าว เพราะเกรงว่าเขาจะได้รับความเดือดร้อน หรือถ้าเกิดอะไรขึ้น หนังสือพิมพ์ก็ต้องรับผิดชอบต่อกดีเอง เรื่องลักษณะนี้เป็นที่รู้กันระหว่างแหล่งข่าวกับนักข่าว ว่าเรื่องใดลงชื่อแหล่งข่าวแล้วแหล่งข่าวได้รับความเดือดร้อน"

โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวยาเสพติดเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการปส. หรือบชปส. ซึ่งหน่วยงานทั้ง 2 เป็นหน่วยงานที่ยึดติดกับค่านิยมทางระบบอุปถัมภ์มาก ดังที่นายภาคภูมิ ป้องภัย หัวหน้าข่าวการเมืองมติชนได้กล่าวไว้ว่า

"แม้ว่านักข่าวพยายามจะเข็ดข่วไปยังปปส. บชปส. เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องก็ไม่สามารถให้ข้อมูลได้มากไปกว่าสิ่งที่ปรากฏออกมา แม้ว่าจะรู้เรื่องราวดี แต่บรรดาเจ้าหน้าที่ก็เป็นข้าราชการต้องทำตามคำสั่งสายบังคับบัญชา ซึ่งกรณีข่าวนี้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดจะสั่งระงับลูกน้องไม่ให้ข่าวสื่อมวลชน ดังนั้นการปิดกั้นข่าวสารในช่วงนี้จึงมีมาก และเข้ามาเป็นปัญหาการทำงานข่าวโดยเฉพาะข่าวสืบสวนมาก"

กล่าวสรุปได้ว่า ปรับททางสังคมและวัฒนธรรมในเรื่องค่านิยมในระบบอุปถัมภ์ของสังคม เข้ามามีอิทธิพลต่อการหาข่าวหรือรายงานข่าวสืบสวนจากกรณีศึกษาระดับหนึ่ง

4. ท่านคิดว่าข่าวสืบสวนจากข่าวผู้ค้ายาเสพติดที่ท่านทำมีองค์ประกอบข่าวสืบสวนมากน้อยแค่ไหน

(องค์ประกอบข่าวสืบสวน คือ ความลึก(ข่าวมีการค้นคว้า เอกสาร สัมภาษณ์ หรือนำข้อมูลมาประกอบการรายงานข่าว ความกว้าง (เกี่ยวข้องกับบุคคลจำนวนมาก) มีความซับซ้อน (จากข่าวที่ปรากฏทำให้สร้างประเด็นใหม่ได้ต่อเนื่อง)

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวทั้ง 4 ฉบับ มีความเห็นตรงกันว่าข่าวสืบสวนจากข่าวผู้ค้ายาเสพติดทั้ง 3 กรณีศึกษาเป็นข่าวที่มีองค์ประกอบข่าวสืบสวน แม้ว่าข่าวบางเรื่องที่น่ามารายงานจะไม่สามารถค้นคว้าเอกสารหรือสัมภาษณ์ประกอบการรายงานเพิ่มเติมได้ตามที่วางเป้าหมายเอาไว้ แต่ก็ เป็นข่าวที่มีความลึกระดับหนึ่ง คือ ได้เพียงสัมภาษณ์แหล่งข่าวแต่ไม่ได้ลงชื่อแหล่งข่าว ก็ได้ข้อมูลเชิงลึกมารายงานแต่ไม่สมบูรณ์

ส่วนองค์ประกอบเรื่องความกว้างหรือความซับซ้อนในข่าวกรณีศึกษานี้มีครบทั้ง 2 องค์ประกอบเพราะนอกจากจะเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นมากกว่า

"แม้ว่านักข่าวพยายามจะเช็คข่าวไปยังปปส. บชปส. เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องก็ไม่สามารถให้ข้อมูลได้มากไปกว่าสิ่งที่ปรากฏออกมา แม้ว่าจะรู้เรื่องราวดี แต่บรรดาเจ้าหน้าที่ก็เป็นข้าราชการต้องทำตามคำสั่งสายบังคับบัญชา ซึ่งกรณีข่าวนี้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดจะสั่งระงับลูกน้องไม่ให้ข่าวสื่อมวลชน ดังนั้นการปิดกั้นข่าวสารในช่วงนี้จึงมีมาก และเข้ามาเป็นปัญหาการทำงานข่าวโดยเฉพาะข่าวสืบสวนมาก"

กล่าวสรุปได้ว่า ปริปททางสังคมและวัฒนธรรมในเรื่องค่านิยมในระบบอุปถัมภ์ของสังคม เข้ามามีอิทธิพลต่อการหาข่าวหรือรายงานข่าวสืบสวนจากกรณีศึกษาระดับหนึ่ง

4. ท่านคิดว่าข่าวสืบสวนจากข่าวผู้ค้ายาเสพติดที่ท่านทำมีองค์ประกอบข่าวสืบสวนมากน้อยแค่ไหน

(องค์ประกอบข่าวสืบสวน คือ ความลึก (ข่าวมีการค้นคว้า เอกสาร สัมภาษณ์ หรือนำข้อมูลมาประกอบการรายงานข่าว ความกว้าง (เกี่ยวข้องกับบุคคลจำนวนมาก) มีความซับซ้อน (จากข่าวที่ปรากฏทำให้สร้างประเด็นใหม่ได้ต่อเนื่อง)

บุคคลในองค์การหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวทั้ง 4 ฉบับ มีความเห็นตรงกันว่าข่าวสืบสวนจากข่าวผู้ค้ายาเสพติดทั้ง 3 กรณีศึกษาเป็นข่าวที่มีองค์ประกอบข่าวสืบสวน แม้ว่าข่าวบางเรื่องที่น่ามารายงานจะไม่สามารถค้นคว้าเอกสารหรือสัมภาษณ์ประกอบการรายงานเพิ่มเติมได้ตามที่วางเป้าหมายเอาไว้ แต่ก็ก็เป็นข่าวที่มีความลึกระดับหนึ่ง คือ ได้เพียงสัมภาษณ์แหล่งข่าวแต่ไม่ได้ลงชื่อแหล่งข่าว ก็ได้ข้อมูลเชิงลึกมารายงานแต่ไม่สมบูรณ์

ส่วนองค์ประกอบเรื่องความกว้างหรือความซับซ้อนในข่าวกรณีศึกษานี้มีครบทั้ง 2 องค์ประกอบเพราะนอกจากจะเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นมากกว่า

บุคคลที่ปรากฏในข่าว คือเป็นข่าวที่มีเบื้องหลัง แล้ว ยังเป็นข่าวที่มีประเด็นใหม่เกิดขึ้นตลอดเวลา คือมีประเด็นของความซับซ้อนในข่าวสืบสวนด้วย เช่นเดียวกัน นายจอม เพชรประดับ ผู้สื่อข่าวการเมืองมติชนได้กล่าวไว้ว่า

"ข่าวกรณีนี้เป็นที่สนใจทั่วไป ความจำเป็นในการสืบข่าวมีมาก ดังนั้นในการทำงานจะต้องมีการจัดระบบ สายงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยกันตามเรื่อง ข่าวที่ออกมาจึงจัดได้ว่าเป็นข่าวที่มีความลึก มีการสัมภาษณ์ หรือมีการนำเอกสารที่เกี่ยวข้องมารายงาน นอกจากนี้ก็ยังเป็นข่าวที่มีมุมมองหรือประเด็นใหม่เกิดจากข่าวได้ตลอดด้วย"

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวทั้ง 4 ฉบับ มีความเห็นตรงกันว่า ข่าวกรณีศึกษาเป็นข่าวที่มีองค์ประกอบข่าวสืบสวนที่ชัดเจนคือ มีความกว้าง ความซับซ้อนและ ความลึก แม้ว่าความลึกจะได้เพียงข้อมูลแต่ไม่ได้สัมภาษณ์เพิ่มเติม แต่ก็จัดได้ว่าเป็นข่าวที่นำข้อมูลเชิงลึกมารายงานได้ระดับหนึ่ง ดังที่นายปราโมทย์ ฝายอุประ ได้กล่าวไว้ว่า

"ข่าวกรณีนี้จะต้องมีการวางแผนขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ งานที่ได้ออกมาจะต้องมีองค์ประกอบข่าวสืบสวนระดับหนึ่ง แม้ว่าจะไม่ทั้งหมดก็ตาม อย่างน้อยจะต้องได้ข้อมูลลึกที่ต่างจากข่าวประจำทั่วไป ทั้งที่ข้อมูลจะหายากกว่าข่าวธรรมดา แต่พวกเราก็ต้องพยายาม เพราะเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากและมีมุมมองหรือประเด็นที่เกิดจากข่าวตลอดเวลา"

กล่าวโดยสรุปว่า ทั้งผู้บริหารงานนโยบายข่าวและผู้ปฏิบัติงานข่าวมีความเห็นเหมือนกันว่า ข่าวกรณีศึกษาเป็นข่าวที่มีองค์ประกอบข่าวสืบสวน คือมีทั้งความลึก ความกว้างและความซับซ้อนของข่าว

5. ท่านคิดว่าชาวกรณีศึกษาที่ท่านทำมีความสำคัญของข่าวมากน้อยแค่ไหน (ความสำคัญคือ เนื้อหาข่าวมีความสำคัญต่อผู้ตกเป็นข่าวหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจก่อให้เกิดบุคคลที่เกี่ยวข้องเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น ต้องลาออก หรืออีกนัยหนึ่ง ความสำคัญในมุมมองของผู้รายงานข่าวว่าจัดไว้เป็นข่าวสำคัญระดับไหน)

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ มีความเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาข่าวผู้ค้ายาเสพติดมีความสำคัญต่อผู้ตกเป็นข่าวมากและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น กรณีข่าวนายณรงค์ ก็ต้องพลาดตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก่อนที่ข่าวนายทอง ก็ต้องลาออกจากสส. พรรคชาติไทย กรณีข่าวนายวัฒนา พรรคชาติไทยก็หมดโอกาสจะได้เข้าร่วมรัฐบาลนายชวน

ส่วนการให้ความสำคัญของข่าว กลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าวมองว่า กรณีข่าวนี้เป็นข่าวการเมืองและเป็นเรื่องสำคัญระดับชาติ จึงให้ความสำคัญต่อข่าวมากและควรจะต้องเลือกเป็นหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ

นายภูมินทร์ พงษ์ไกรภิตติ กล่าวไว้ว่า ประเด็นข่าวการเมืองระดับประเทศเช่นนี้ ควรให้ความสำคัญต่อข่าวมาก เพราะถ้าปล่อยให้เขากระทำความผิดประเทศชาติก็จะไม่เจริญถ้ามีนักการเมืองคอยล้างผลาญ

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับมีความเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาข่าวที่เกิดขึ้นมีความแรงทำให้ผู้ตกเป็นข่าวเปลี่ยนแปลงสถานภาพไป ส่วนการให้ความสำคัญของข่าว ทุกข่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ถูกจัดไว้เป็นข่าวปก หรือข่าวหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวัน ถ้าเป็นประเด็นที่มี

การเปลี่ยนแปลงมากก็จะจัดไว้ในข่าวแรก ถ้าเป็นประเด็นความคืบหน้าเพียงเล็กน้อยก็จะจัดไว้ข่าวที่รองถัดไป ดังที่นายภาคภูมิ ได้กล่าวไว้ว่า

"ผมให้ความสำคัญของข่าวพวกนี้มาก เพราะพวกนี้เป็นสส. ที่ประชาชนเลือกมา ถ้าใช้ตำแหน่งที่มีอยู่กระทำผิดก็ควรได้รับโทษด้วยการลาออก สื่อมวลชนก็จะ เป็นแกนกลางในการนำสารหรือข้อมูลเพื่อให้ประชาชนที่เลือกเขาเข้ามาได้รับรู้และตาสว่าง"

6. ท่านมีหลักเกณฑ์อะไรในการคัดเลือกข่าวผู้ค้ายาเสพติดคิดว่าข่าวใดควรได้รับการตีพิมพ์หรือต้องผ่านการพิจารณาจากหัวหน้าข่าวหรือบรรณาธิการข่าวก่อนว่าสมควรตีพิมพ์หรือไม่

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับได้ความเห็นเหมือนกันว่า ข่าวกรณีนี้จะต้องนำเข้าไปประชุมโต๊ะข่าวก่อนเพื่อที่จะเลือกว่าประเด็นใดที่ดูจะไปพาดพิงถึงบุคคลอื่นและทำให้เขาเดือดร้อนโดยที่ไม่มีหลักฐานเราก็จะเลี่ยงไม่ลงเป็นข่าว อาจลงเป็นการสรุปเหตุการณ์หรือรายงานพิเศษ ดังที่นายธนาพันธ์ ศรียุคตศุภ ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยรัฐได้กล่าวไว้ว่า

"เวลาผู้สื่อข่าวหาข่าวได้ก็จะส่งโรงพิมพ์ทุกเรื่อง แต่จะได้ตัดให้ลงหรือไม่ขึ้นอยู่กับการประชุมโต๊ะข่าวว่า เขามีความเห็นอย่างไร นักข่าวมีหน้าที่เพียงส่งข่าว "

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับมีความเห็นเหมือนกันว่า ข่าวกรณีนี้เมื่อกองบรรณาธิการได้รับมาจากนักข่าวก็จะนำ

เข้าประชุมโต๊ะข่าวร่วมกันก่อน ซึ่งที่ประชุมก็มีหัวหน้าข่าวต่างๆหรืออาจมีบรรณาธิการข่าวร่วมประชุมด้วย ถ้ามีความเห็นว่ เนื้อข่าวพาดพิงหรือทำให้บุคคลที่สามเดือดร้อนและไม่มีหลักฐานเราก็จะเลี้ยงลงเป็นบทความหรือรายงานพิเศษที่เบาลงกว่าเดิม ส่วนถ้ามีหลักฐานเราก็จะลงตามข้อมูลที่ได้รับมา ดังที่นายภาคภูมิ ได้กล่าวไว้ว่า

"เมื่อได้รับข่าวพวกนี้มาก็จะประชุมร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปว่าประเด็นใดควรจะลงเป็นข่าว ประเด็นใดควรจะเก็บไว้เพื่อตามเนื้อหาเพิ่มเติมแล้วนำมาเขียนเป็นรายงานพิเศษ เพราะข่าวเชิงสืบสวนนี้จะมีประเด็นใหม่ให้เล่นได้ตลอด"

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานข่าวและผู้บริหารงานนโยบายข่าวมีความเห็นเหมือนกันว่า การพิจารณาเลือกข่าวกรณีนี้ลงตีพิมพ์จะต้องได้รับการพิจารณาจากที่ประชุมข่าวก่อนทุกประเด็นว่าจะเลือกลงอย่างไร เป็นรายงานบทความหรือข่าวเท่านั้น

7. ท่านมีวิธีการนำเสนอหรือรายงานข่าว บทความ รายงานพิเศษ จากข่าวผู้ค้ายาเสพติดในสังคมประชาธิปไตยอย่างไร

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับให้ความเห็นเหมือนกันว่าการเขียนเรื่องที่มีผลกระทบมาก เช่น เรื่องการเมืองในกรณีศึกษา นักข่าวก็จะมีวิธีการเลี้ยงต่อการถูกฟ้องร้องได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นการเลือกภาษาที่ไม่แรงหรือนำมาลงในบทความ แต่ถ้าเรื่องมีข้อมูลเอกสารอ้างอิงหรือสัมภาษณ์เพื่อยืนยันข้อมูลประกอบการรายงานก็จะนำมาลงเต็มที่ หรือลงในรูปแบบรายงานพิเศษ ส่วนเนื้อหา ก็จะลงเป็นความลับหน้าของประเด็นวันต่อวัน ดังที่นายภูมินทร์ พงษ์ไกรกิตติ ผู้สื่อข่าวสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ได้กล่าวไว้ว่า

"การเขียนเรื่องที่มีผลกระทบมาก พวกนักข่าวเก่าจะมีวิธีการ
 เลียง อาจหลบในรูปภาพหรือการเขียนรายงานเหตุการณ์ทั่วไป ส่วนถ้ามีข้อมูล
 อ่างอิงเราก็นำมาเป็นเขียนเป็นรายงานพิเศษ"

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับมี
 ความเห็นเหมือนกันว่า การเขียนข่าวโดยมากจะไม่มีสีสันของเหตุการณ์ ส่วนถ้า
 เนื้อหาที่ได้มามีสีสัน หรือบรรยากาศก็จะดึงมาเขียนเป็นรายงานประกอบข่าวที่
 ลงในวันนั้น หรือกรณีที่ได้เอกสารมามากลงเป็นข่าวไม่พอ ก็จะนำมาลงเป็น
 บทความสนับสนุนข่าวที่ลงไป ดังเช่นนายปราโมทย์ ได้กล่าวไว้ว่า

"การเลือกลงเป็นชนิดไหน ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้มา ถ้ามีเนื้อหาเบา ก็ลง
 เป็นบทความธรรมดา ถ้าเป็นเนื้อหาที่มีการเจาะลึกหรือได้เรื่องดีๆ มาเราก็นำมาเป็น
 รายงานพิเศษ ก็จะลงหมด โดยไม่กลัวการถูกฟ้องร้อง"

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานข่าวและผู้บริหารงานนโยบายข่าวมี
 ความเห็นเหมือนกันว่า ถ้าเนื้อหาที่ได้มาไม่สามารถลงเป็นข่าวได้หมด หรือลง
 ไม่ได้เพราะจะพาดพิงทำให้บุคคลอื่นเสียหาย ก็จะเลียงมาลงเป็นบทความ มีเนื้อหา
 เชิงสรุป ส่วนกรณีที่ได้ข้อมูลเชิงลึกก็จะนำมาลงเป็นรายงานพิเศษ

8. ท่านคิดว่าสมาคมนักข่าวมีส่วนช่วยให้ข่าวมีองค์ประกอบข่าวสืบสวน
 มากน้อยแค่ไหน เช่น ช่วยหนุนให้สื่อมวลชนต่อสู้เพื่อค้นหาความจริงให้มากที่สุด

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับได้ความเห็น
 เหมือนกันว่า สมาคมนักข่าวไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวการทำงานข่าว แต่จะเข้ามาเมื่อมี

กรณีที่นักข่าวไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ถูกทำร้ายหรือถูกข่มขู่ แต่กรณีศึกษานี้ยังไม่ปรากฏว่านักข่าวทำข่าวแล้วถูกข่มขู่

นายจอม เพชรประดับได้กล่าวไว้ว่า บทบาทของสมาคมก็ช่วยฝึกและอบรมนักข่าวใหม่เท่านั้นไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับการทำงานข่าว นอกจากนักข่าวจะถูกคุกคามเสรีภาพก็จะออกมาทำหนังสือ เรียกร้องหรือเป็นตัวแทนให้

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับมีความเห็นเหมือนกันว่า บทบาทของสมาคมไม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำงานข่าวหรือหนุ่่นการทำงานข่าว นอกจากนักข่าวจะถูกคุกคามเสรีภาพก็จะออกมาเป็นตัวแทน เรียกร้องเสรีภาพเท่านั้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานข่าวและผู้บริหารงานนโยบายข่าวมีความเห็นเหมือนกันว่า สมาคมนักข่าวไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานข่าวและไม่มีส่วนหนุ่่นให้ข่าวมีองค์ประกอบข่าวสืบสวนแต่อย่างใด

9. ท่านคิดว่าตำรวจปราบปรามยาเสพติดมีส่วนผลักดันหรือช่วยให้ข่าวสืบสวนมีองค์ประกอบข่าวสืบสวนมากน้อยแค่ไหน

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับได้ความเห็นเหมือนกันว่า กรณีข่าวที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานตำรวจ ผู้สื่อข่าวจะได้ข้อมูลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับผู้สื่อข่าวว่ามีมากน้อยเพียงใดก็ได้ข้อมูลตามความสัมพันธ์ เพราะระบบงานเคร่งครัดมาก ผู้ปฏิบัติหน้าที่ไม่มีสิทธิเปิดเผยข้อมูลนอกจากผู้บังคับบัญชาจะเปิดเผยลงข่าวเองเท่านั้น

นายภูมินทร์ พงษ์ไกรภักดี ผู้สื่อข่าวสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ได้กล่าวไว้ว่า ข้อมูลที่ต้องการหาจากตำรวจ นักข่าวจะต้องมีความสนิทสนมกับตำรวจพอควร ส่วนมากก็จะเป็นตำรวจระดับล่างที่จะมีข้อมูลในมือมาก"

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับมีความเห็นเหมือนกันว่า การทำข่าวที่เกี่ยวข้องกับตำรวจจะต้องให้นักข่าวสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับแหล่งข่าวก่อนจึงจะหาข้อมูลเชิงลึกได้ แหล่งข่าวก็จะแหล่งข่าวที่ดีและมีส่วนผลักดันให้ข่าวมีองค์ประกอบข่าวสืบสวนได้มาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานข่าวและผู้บริหารงานนโยบายข่าวมีความเห็นเหมือนกันว่า การหาข้อมูลจากตำรวจจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับผู้สื่อข่าว ถ้ามีมากก็ทำให้ได้ข่าวเชิงลึกเนื้อหาข่าวก็จะมีองค์ประกอบข่าวสืบสวนมากเท่านั้น

10. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่ปปส. มีส่วนช่วยเหลือหรือเป็นแหล่งข่าวจากข่าวผู้ค้ายาเสพติดที่ท่านทำได้มากน้อยแค่ไหนและมีส่วนช่วยให้ข่าวมีองค์ประกอบข่าวสืบสวนหรือไม่อย่างไร

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับได้ความเห็นเช่นเดียวกันกับการหาข้อมูลจากตำรวจ เพราะการหาข้อมูลจะต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวกับผู้สื่อข่าว เพราะระบบงานเป็นระบบราชการเหมือนกัน

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับมีความเห็นเหมือนกันว่า ระบบงานปปส. ก็เหมือนกับระบบงานราชการทั่วไป แต่จะมีแรงกดดันมากกว่าหน่วยงานราชการอื่น เพราะเป็นหน่วยงานที่ระบบการเมืองเข้าไปก้าวก่ายมาก ดังนั้น ข้าราชการที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานนี้จะต้องระวังตัวมากกว่าหน่วยงานราชการอื่น เพราะอาจถูกรังแกจากผู้มีอำนาจทางการเมืองที่เข้ามาบริหารประเทศ ดังเช่น นายปราโมทย์ได้กล่าวไว้ว่า

"ปปส. เหมือนแดนสนทยาไม่ค่อยมีนักข่าวคนไหนกล้าลงไปลุย ถ้าไม่มีแหล่งข่าวที่สนิทสนมจริง ส่วนพวกข้าราชการก็ไม่กล้าเปิดตัวเพราะกลัวว่าจะถูกกลั่นแกล้งจากผู้มีอำนาจทางการเมือง"

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานข่าวและผู้บริหารงานนโยบายข่าวมีความเห็นเหมือนกันว่าปปส. เหมือนกับหน่วยงานตำรวจ การหาข่าวผู้สื่อข่าวจะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับแหล่งข่าวก่อนจึงจะได้ข้อมูลในเชิงลึกมารายงาน

11. มีปัญหาอื่นอีกหรือไม่ที่เข้ามาเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือรายงานข่าวจากข่าวผู้ค้ายาเสพติด

บุคคลในองค์กรหนังสือพิมพ์

ก. ผู้ปฏิบัติงานข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานข่าวในหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับได้ความเห็นเหมือนกันว่า ไม่พบปัญหาอื่นที่เข้ามาเป็นอุปสรรคต่อการหาข่าวหรือรายงานข่าวนอกจากปัญหาเรื่องการหาข้อมูลหรือรูปแบบการนำเสนอข่าว

ข. ผู้บริหารงานนโยบายข่าว

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานนโยบายข่าวหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับมีความเห็นเหมือนกันว่า ปัญหาอื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นเพียงเล็กน้อยที่คนทำงานจะต้องหาทางแก้ไข เช่น การประสานงานระหว่างผู้สื่อข่าวสายต่างๆ ซึ่งเป็นปัญหาเรื่องการประสานงานเท่านั้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานข่าวและผู้บริหารงานนโยบายข่าวมีความเห็นเหมือนกันว่า ไม่พบปัญหาอื่นที่เข้ามาเป็นอุปสรรคต่อการหาข่าวหรือรายงานข่าวสืบสวนจากกรณีศึกษา

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังจะได้สอบถามกลุ่มที่ 2 กลุ่มบุคคลในองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์ตามแนวคำถาม โดยแบ่งตามหน่วยงานดังนี้

1. สำนักงานปราบปรามยาเสพติด (ปปส.)
2. สำนักงานตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปปส.)
3. สมาคมนักข่าว

(องค์กรละ 1 คนรวม 3 คน)

ผู้วิจัยได้สรุปผลจากการสอบถามองค์กรที่เกี่ยวข้องและสมาคมนักข่าวตามคำถามที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ดังนี้

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการทำงานข่าวสืบสวนของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์จากข่าวกรณีศึกษา

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 องค์กรและสมาคมนักข่าวมองว่า การทำงานเพื่อเจาะข่าวของผู้สื่อข่าวได้ใช้ความพยายามเต็มที่ แต่บางเรื่องที่ยังไม่ปิดถึงขั้นจับกุม หรือเป็นเพียงข่าวแต่ไม่มีหลักฐาน องค์กรทั้งสองก็ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ เพราะต้องรอเอกสารหลักฐานพร้อมก่อน โดยเฉพาะเรื่องกรณีศึกษาถ้าไม่มีหลักฐานก็ให้ข้อมูลไม่ได้ ดังคำกล่าวของพล.ต.อ. ชวลิต ยอดมณี เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่า

"ผู้ปฏิบัติงานข่าวก็ทำหน้าที่ในการหาข่าวเจาะข่าวอย่างเต็มที่ เพราะสื่อมวลชนมีการแข่งขันกันมาก สื่อใดมีข้อมูลลับมากก็ขายข่าวได้มาก แต่ทางเราก็สนใจถ้าเปิดเผยไม่ได้ก็ต้องไม่ได้จริงๆ"

2. ท่านยินดีเป็นแหล่งข้อมูลให้กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ข่าวสืบสวนจากข่าวผู้ค้ายาเสพติดหรือไม่อย่างไร

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์กรทั้ง 2 จะเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีได้ต่อเมื่อเรื่องนั้นสิ้นสุด คือ ได้จับกุมผู้กระทำความผิดมาแล้ว แต่ถ้าเรื่องอยู่ในระหว่างการดำเนินการก็จะไม่เปิดเผยเพราะจะมีผลเสียต่อการทำงาน ผู้กระทำความผิดจะรู้เรื่องก่อน

สำหรับข่าวกรณีศึกษา สรุปได้ว่าองค์กรทั้ง 2 ไม่มีข้อมูลข่าวทั้ง 3 กรณีศึกษา ดังนั้นจึงเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีไม่ได้ ดังเช่น พล.ต.ท. สมชาย มลิทรารามกร ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) กล่าวไว้ว่า

"ผมยินดีเป็นแหล่งข้อมูลให้ แต่ได้เฉพาะเรื่องที่เราต้องการเปิดเผยเท่านั้น ส่วนเรื่องที่อยู่ในชั้นหาข่าว ซึ่งเป็นความลับของราชการ เราก็ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้เนื่องจากเกรงว่าคนที่เรากำลังจะจับกุมจะรู้ตัวเสียก่อน ส่วนกรณีข่าวที่ศึกษา เราไม่ได้รับข้อมูลจากสหรัฐเลย"

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำเสนอข่าวสืบสวนจากข่าวผู้ค้ายาเสพติดของหนังสือพิมพ์

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าองค์กรทั้ง 2 เห็นว่า จากข่าวกรณีศึกษาหนังสือพิมพ์ได้รายงานข้อมูลเชิงลึก แต่ขาดหลักฐานเวลาเขียนงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเรื่องยังไม่สิ้นสุดและเป็นเรื่องที่มีการปล่อยข่าวทำให้ไม่มีหลักฐานพิสูจน์

ส่วนทางด้านนายกสมาคมนักข่าว นายสมหมาย ปาริฉัตร ให้ความเห็นไว้ว่า การทำงานของสื่อมวลชนต้องคำนึงเนื้อหาและสิ่งแวดล้อม เพราะบางเรื่องเกี่ยวข้องกับการเมือง จะต้องคำนึงว่าข้อมูลที่ได้มาถูกหลอกใช้หรือไม่

แต่ข่าวกรณีศึกษาสื่อมวลชนล้วงข้อมูลได้ยาก เพราะเป็นเกมการเมือง
ที่มีการปล่อยข่าวออกเป็นระยะสร้างความลำบากในการทำงานมาก

สำหรับการช่วยเหลือของสมาคมนักข่าว ถ้ากรณีนักข่าวถูกข่มขู่เราก็จะ
เป็นตัวแทนเรียกร้องเสรีภาพให้ แต่การหาข่าวในกรณีศึกษายังไม่ปรากฏว่านักข่าว
ถูกข่มขู่

กล่าวสรุปได้ว่า องค์กรปปส. และบชปส. จะเป็นแหล่งข้อมูลที่ดี
ให้กับผู้สื่อข่าวได้ในกรณีที่เรื่องนั้นถึงขั้นสุดมีการจับกุมผู้ต้องหาได้ แต่สำหรับกรณี
ข่าวยาเสพติด องค์กรทั้งสองไม่มีข้อมูลและไม่สามารถเป็นแหล่งข่าวที่ดีให้ได้